

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuljetusyritysten määräaikaisesta polttoainetuesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuljetusyritysten määräaikaisesta polttoainetuesta annettua lakia.

Lailla kompensoidaan helmikuussa 2022 alkaneiden Ukrainan sotatoimien aiheuttamaa äkillistä polttonesteiden hinnan nousua. Lain eduskuntakäsittelyn yhteydessä eduskunta lausui, että hallituksen tulee valmistella esitys tuen ulottamisesta myös yritysten polttoöljyn käyttöön. Polttoöljyn käyttö liikennekuljetuksissa on kielletty, jolloin tuki kohdistuu työkoneisiin. Samalla tavoin kuin kuljetusalalla, hintakehitys on ajanut yrityksiä vaikeaan tilanteeseen, millä puolestaan voi olla heijastusvaikutus Suomen huoltovarmuuden ylläpitoon. Yritysten määräaikaista polttoöljytukea olisi mahdollista saada kolmelta kuukaudelta (helmikuu-huhtikuu 2022) laissa säädettyin, kuljetusyritysten polttoainetukea vastaavin ehdoin. Valtiokonttori toimisi valtionapuviranomaisena. Lain oikeusperustana sovellettaisiin EU:n komission tiedonantoa valtioneuvoston päätöksellä koskevista tilapäisistä kriisipuitteista talouden tukemiseksi Ukrainaan kohdistuneen Venäjän hyökkäyksen jälkeen. Lakia ei sovellettaisi maatalouden alkutuotantoon, jolla on eri EU-oikeusperusta ja erilliset tukiohjelmat. Lakia ei sovellettaisi kiinteistön lämmitykseen polttoöljyllä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.11.2022.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.1.1 EU:n komission tiedonanto 2022/C 131 I/01, Ukrainapuite	3
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
2.1 Yleistä polttoöljyn käytöstä.....	4
2.2 Ukrainan sotatoimien vaikutus kuljetusalan yrityksiin	5
2.3 Työkoneala.....	6
2.4 Työkonealan sääntelystä	6
2.5 Tilastotietoja polttoöljyn kulutuksesta	6
2.6 Huoltovarmuus.....	8
2.7 Finnveran tukimuodot	8
2.8 Kustannustuki.....	9
3 Tavoitteet	9
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	9
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	9
4.1.1 Tuen valmistelun lähtökohdat	10
4.1.2 Vaihtoehtoiset laskentatavat.....	11
4.1.3 Tuen maksaminen	11
4.2 Vaikutukset yrityksiin ja työllisyyteen.....	11
4.3 Vaikutukset valtiontalouteen.....	11
5 Lausuntopalaute.....	12
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	12
7 Voimaantulo	13
8 Suhde muihin esityksiin.....	13
8.1 Suhde talousarvioesitykseen	13
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	13
LAKIEHDOTUS	16
Laki kuljetusalan yritysten määräaikaisesta polttoainetuesta annetun lain muuttamisesta.....	16
LIITE	18
RINNAKKAISTEKSTI.....	18
Laki kuljetusalan yritysten määräaikaisesta polttoainetuesta annetun lain muuttamisesta.....	18

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Kuljetusalan yritysten määräaikaisen polttoainetuen (laki 763/2022) tarkoituksena on tukea kuljetusalan yrityksiä, joihin Venäjän sotilaallinen hyökkäys ja/tai asetetut talouspakotteet sekä esimerkiksi Venäjän toteuttamat vastatoimenpiteet vaikuttavat. Eräs seuraus sotatoimista on ollut polttoaineiden hinnan nopea nousu, joka on haitannut kuljetusalan toimintaa. Vastaavalla tavalla on kehittynyt polttoöljyn hinta, jonka kustannusvaikutukset ovat rinnastettavissa kuljetusalaan.

Kuten kuljetusyritysten määräaikainen polttoainetuki, yritysten määräaikainen polttoöljytuki olisi voimassa lyhyehkön määräajan, koska tämän ajan kuluessa voidaan arvioida yritysten kyenneen siirtämään kohonneet polttoainekustannuksensa asiakashintoihinsa. Maatalouden alkutuotannossa tapahtuva polttoöljyn käyttö ei kuuluisi tuen piiriin, koska sillä alalla on omat EUsäännöksensä ja tukiohjelmansa.

Talousvaliokunta esitti kuljetusalan yritysten määräaikaisesta polttoainetuesta laadittua hallituksen esitystä 92/2022 koskevassa mietinnössään 15/2022 lausumaehdotusta lain pikaisesta täydentämisestä polttoöljyn käyttöä koskevalla tuella. Eduskunta hyväksyi lausuman (EV 83/2022).

”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto laatii pikaisesti hallituksen selvityksen ja tarvittaessa esityksen siitä, onko varatun määrärahan puitteissa mahdollista tukea niitä kevyttä polttoöljyä käyttäviä toimijoita, joille esityksen kuljetustuki ei tällä hetkellä kohdistu, ja tekee myös tarvittaessa notifikaation komissiolle.”

Tuen suuruuden määrittelyssä käytettäisiin kuljetusalan polttoainetuen laskentaperusteita, jotka on kuvattu seikkaperäisesti hallituksen esityksessä 92/2022. Korvaus olisi 5 prosenttia yritysten helmi-huhtikuun 2022 polttoöljykustannuksista. Erityistä notifikaatiota ei tarvita tuen vastatessa laajemman Ukrainatukien notifikaatiota koskevan tukiohjelman ehtoja (SA.103159).

Lakia ei sovellettaisi maatalouden alkutuotannon piirissä tapahtuvaan toimintaan, jossa on eri EU-oikeusperusta ja erilliset tukiohjelmat.

1.1.1 EU:n komission tiedonanto 2022/C 131 I/01, Ukrainapuite

EU:n komission tiedonannon 2022/C 131 I/01 (Valtiontukitoimenpiteitä koskevat tilapäiset kriisipuitteet talouden tukemiseksi Ukrainaan kohdistuneen Venäjän hyökkäyksen jälkeen) mukaan valtiontuki on perusteltua erityisesti silloin, kun kyseessä on sellaisten yritysten likviditeettivajeen korjaaminen, joihin Venäjän Ukrainaan kohdistaman sotilaallisen hyökkäyksen, EU:n tai sen kansainvälisten kumppaneiden asettamien pakotteiden ja esimerkiksi Venäjän toteuttamien taloudellisten vastatoimenpiteiden aiheuttama talouden vakava häiriö vaikuttaa suoraan tai välillisesti, ja tällainen valtiontuki voidaan rajoitetun ajan katsoa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla sisämarkkinoille soveltuvaksi. Jäsenvaltioiden on osoitettava, että komissiolle tämän tiedonannon mukaisesti ilmoitetut ja sen soveltamisalaan kuuluvat valtiontukitoimenpiteet ovat tarpeellisia, asianmukaisia ja oikeasuhteisia asianomaisen jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseksi ja että kaikki tässä tiedonannossa asetetut vaatimukset täyttyvät.

Euroopan komissio hyväksyi 13.6.2022 Suomen tilapäisen puitetukiohjelman (SA.103159), jonka nojalla voidaan tarvittaessa ottaa käyttöön yritystukiohjelmaa sellaisen yritysten hyväksi, joihin meneillään oleva kriisi tai siihen liittyvät pakotteet ja vastapakotteet vaikuttavat. Tukea voidaan myöntää yhdelle yritykselle enintään 400 000 euroa, ja tuki tulee myöntää viimeistään 31.12.2022. Valtion viranomaisten lisäksi myös kunnat voivat myöntää tukea. Tiedonannolla 2022/C 280/01 komissio nosti tuen maksimisumman 500 000 euroon. Kun jäsenvaltiot myöntävät samalle tuensaajalle lainoja tai takauksia sekä koronaviruspandemiaa koskevien tilapäisten puitteiden, että tämän tiedonannon nojalla ja kun lainan pääoman kokonaismäärä lasketaan tuensaajan itse ilmoittamien likviditeettitarpeiden perusteella, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kyseiset likviditeettitarpeet katetaan tuella vain yhden kerran. (samoin SEUT 107 artikla 2 kohta b alakohta). Tuki pitää maksaa aikavälillä 1.2.-31.12.2022.

Tuen on täytettävä seuraavat ehdot:

- enintään 500 000 euroa, suora avustus
- tuki myönnetään tukiohjelmassa, jolla on alustava budjetti
- tuki myönnetään viimeistään 31.12.2022
- tuki kriisin koettelemille yrityksille

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä yhteistyössä valtiovarainministeriön sekä Valtiokonttorin kanssa. Esityksen kiireellisyyden vuoksi on tarpeen poiketa kuulemista säädösvalmistelussa koskevista ohjeista. Esityksestä on kuitenkin järjestetty julkinen lausuntokierros [lausuntopalvelu.fi](https://tem.fi/lausuntopalvelu) -sivustolla 1. – 9.9.2022, johon saatiin kaikkiaan 17 lausuntoa. Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://tem.fi/hankehaku> tunnuksella TEM061:00/2022.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Yleistä polttoöljyn käytöstä

Polttoöljyä käytetään yleisesti polttomoottorikäyttöisissä ajoneuvoissa, jotka on suunniteltu ja rakennettu työkoneeksi. Tällaisia työkoneita ovat mm. satamassa tai terminaalialueella käytettävät vetotrukkitraktorit, traktorit ja muut työmaalla tehtäviin kuljetuksiin käytettävät ajoneuvot kuten metsätraktorit ja dumpperit. Samoin polttoöljyä käytetään polttomoottorikäyttöisissä hinnattavissa laitteissa kuten louhinnassa ja kiviaineisten valmistuksessa käytettävissä murskaimissa, seuloissa ja poravaunuissa taikka vastaavissa laitteissa (laki polttoainemaksusta 1280/2003 6 §).

Polttoöljyä käytetään jossain määrin kiinteistöjen ja teollisuushallien sekä kasvihuoneiden lämmityksessä. Nämä käyttömuodot eivät olisi tuen piirissä.

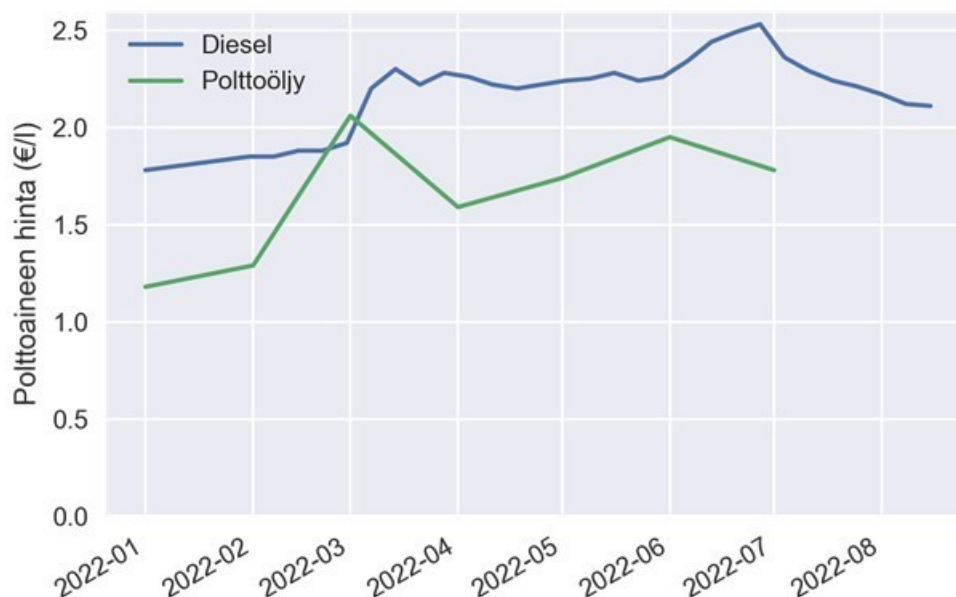
Polttoöljy on työkoneyritysten suurimpia kulueriä, joka on tyypillisesti 20-30 prosenttia palvelujen tuottamisen kustannuksista. Hinnannousun siirto asiakkaille tapahtuu yleensä viiveellä. Yrityksillä ei myöskään yleensä ole suuria vararahastoja, jolloin niiden taloudellinen kestävyys heikkenee polttoainekustannusten noustessa. Määräaikainen polttoöljytuki on perusteltu myös huoltovarmuuden ylläpitämisen edellytysten kannalta. Tukikausi on lyhyt, sillä yrityksillä on myös oma vastuu kantaa riskejä ja mukautua elinkeinotoiminnan olosuhteiden muutoksiin.

Nyt esitetty polttoöljytuki on tarkoitettu auttamaan yrityksiä säilyttämään taloudelliset toimintaedellytykset ja pitämään yllä palvelutarjontaa.

2.2 Ukrainan sotatoimien vaikutus kuljetusalan yrityksiin

Valtiontuki on perusteltua erityisesti silloin, kun kyseessä on sellaisten yritysten likviditeettivaajeen korjaaminen, joihin Venäjän Ukrainaan kohdistaman sotilaallisen hyökkäyksen, EU:n tai sen kansainvälisten kumppaneiden asettamien pakotteiden ja esimerkiksi Venäjän toteuttamien taloudellisten vastatoimenpiteiden aiheuttama talouden vakava häiriö vaikuttaa suoraan tai välillisesti, ja tällainen valtiontuki voidaan rajoitetun ajan katsoa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla sisämarkkinoille soveltuvaksi.

Polttoaineiden nopea hinnannousu Ukrainan sodan alkaessa on tällainen välillinen seuraus, jonka kompensoiminen valtiontuella on ajankohtaisessa tilanteessa perusteltua vuoden alkukauduksiin liittyen. Tilanteen jatkuessa yritysten edellytykset siirtää nousu kuljetuksesta perittäviin maksuihin ja sopeuttaa toimintakustannuksiaan myös muutoin paranee, ja tuen tarve vähenee, jolloin tuen rajoittaminen hinnannousun akuuttiin vaiheeseen ja eniten kärsiville yrityksille on perusteltua.

Kuva 1. Dieselin ja kevyen polttoöljyn keskihinnat vuonna 2022. (Lähde: Tilastokeskus)

Erityisesti Ukrainan sotatoimien jälkeen polttoöljykustannusten nousu oli nopeaa, jonka jälkeen tapahtui tasaantumista. Kustannustaso on jäänyt dieselin osalta noin 20 prosenttia ja polttoöljyn osalta noin 50 prosenttia sotaa edeltävää aikaa korkeammalle tasolle.

2.3 Työkoneala

Polttoöljykäyttöisiä työkoneita käytetään monilla toimialoilla. Koneyrittäjät ry:n jäsenmäärä on vuonna 2020 ollut yhteensä 2 211 jäsentä jotka ovat jakaantuneet 16 jäsenyhdistykseen.

Maarakennusala työllistää suoraan noin 45 000 ihmistä. Alalla on yrityksiä noin 7 500, joista valtaosa on pieniä yrityksiä. Alan yrittäjillä on yhteensä noin 16 000 käyttökuntoista maarakennuskonetta. Yritysten yleisimmät käytössä olevat maarakennuskoneet ovat kaivinkoneita, pyöräkuormaajia ja kaivurikuormaajia. Maarakennusalan koneyrittäjien urakoista noin 80 prosenttia on eri julkisyhteisöjen teettämiä.

Metsäkoneyritykset ovat metsäalan työntekijöiden suurin työnantajataho. Puunkorjuu työllistää suoraan hakkuussa ja metsäkuljetuksissa noin 6 500 henkilöä. Perinteistä puunkorjuuliiketoimintaa harjoittaa runsaat 1 300-1 600 koneyritystä, laskutavasta riippuen. Puunkorjuu eli hakkuun ja metsäkuljetusten vuotuinen liikevaihto on viime vuosina ollut 600-800 miljoonaa euroa.

Metsänparannustoita ovat muun muassa metsäojitus, metsäteiden rakentaminen, metsänuudistukseen liittyvä ojitus-, mätästys- ja laikutustyöt, koneellinen istutus sekä koneellinen metsänlannoitus. Näiden parissa työskentelee nykyään päätyönään yhä harvempi koneyritys.

Energiapuu työllistää hankintaketjussa suoraan noin 2 000 henkilötyövuotta. Suomessa on satoja koneyrittäjiä, joille energiapuun osto sekä käsittely puunkorjuussa, haketuksessa ja murskauksessa tai hakkeen kuljetuksessa on merkittävää liiketoimintaa.

Turpeen tuotanto on aiemmin työllistänyt kesäisin tuhansia ihmisiä. Vuoden 2018 tuotantomäärä oli noin 21 miljoonaa kuutiometriä, mikä työllisti noin 2 300 henkilötyövuotta. Turvetuotannossa toimivien koneyritysten määrä on vähentänyt vuosien 2020-2021 aikana. Turvetuotannon pääpaino ajoittuu kesäaikaan jolloin polttoöljytuen tukikaudella (helmi-huhtikuu 2022) toimintaa on ollut vähemmän.

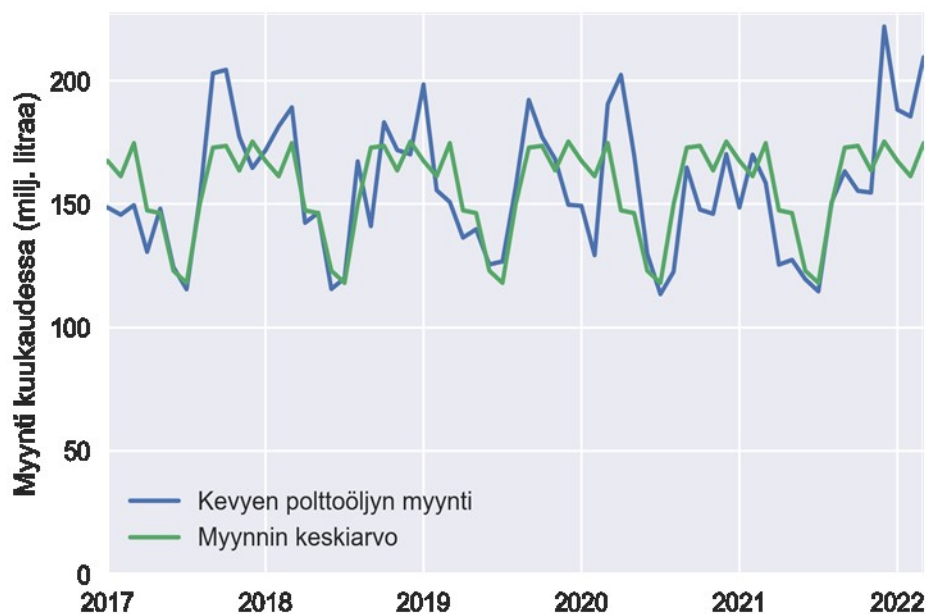
Vaihtoehtoisten energiamuotojen käyttö työkoneissa on tilastojen ja toimialalta saatujen tietojen mukaan marginaalista, jolloin niitä ei ole tarpeen käsitellä tämän lainmuutoksen yhteydessä.

2.4 Työkonealan sääntelystä

Työkonealalla ei ole sääntelyä luvanvaraisuus- tai kelpoisuusmenettelyistä samalla tavoin kuin esimerkiksi liikenne- ja kuljetusalalla.

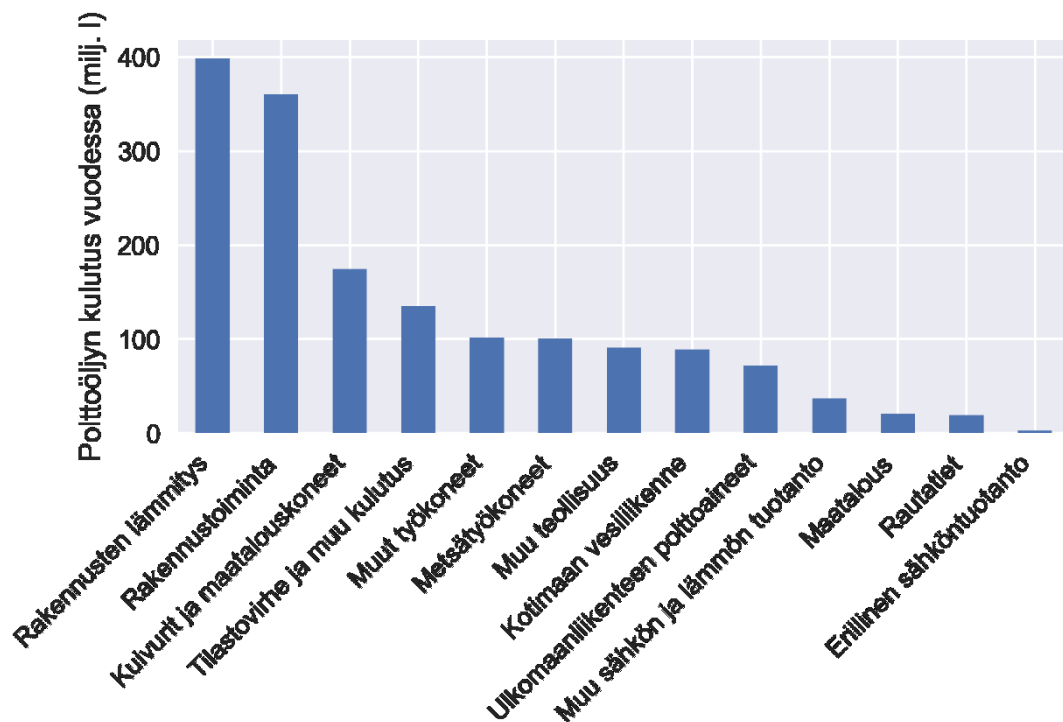
2.5 Tilastotietoja polttoöljyn kulutuksesta

Kevyttä polttoöljyä on myyty vuodesta 2017 vuoden 2022 maaliskuuhun asti keskimäärin 157 miljoonaa litraa kuukaudessa. Myynti vaihtelee vuodenajan mukaan ja vuosien välillä (kuva 2). Polttoöljyä myydään talvikuukausina noin 20 prosenttia enemmän kuin kesällä. Tukikaudella helmi-huhtikuussa polttoöljyä myydään keskimäärin neljäosa vuosimyynnistä.

Kuva 2. Kevyen polttoöljyn kuukausimyynti 2017—2022-02 (Lähde: Tilastokeskus)

Talvikuukausina polttoöljyn myynti vaihtelee keskiarvon ympärillä huomattavasti enemmän kuin kesäkuukausina. Oletettavasti tämä johtuu siitä, että talvikuukausina suurempi lämmitysöljyn myynti johtuu rakennusten lämmitystarpeesta, joka taas vaihtelee lämpötilan mukaan. Polttoöljyn myynnin jakautumista käyttötarkoituksen mukaan koskevat tiedot on saatavilla vuositason tasolla (kuva 3). Merkittävin yksittäinen käyttötarkoitus on rakennusten lämmittäminen. Osa rakennusten lämmityskäytöstä sisältyy kohtiin muu teollisuus ja maatalous. Polttoöljytuen piirissä oleva polttoöljyn kulutus sisältyy kohtiin rakennustoiminta, muut työkalut ja metsätyökoneet. Näiden työkalujen käyttämän polttoöljymäärien tietoja ei ole suoraan saatavilla tukikaudelle, mutta käyttömäärä on ilmeisesti koko vuoden keskiarvoa matalampi, sillä polttoöljyn myynti tukikaudella vastaa vuoden keskiarvon mukaista määrää, mutta lämmityskäyttö on tuona aikana vuodesta suurempaa.

Kuva 3. Kevyen polttoöljyn käyttö eri tarkoituksissa vuonna 2020 (Lähde: Tilastokeskus)

2.6 Huoltovarmuus

Työkoneyrityksillä on keskeinen rooli osana Suomen huoltovarmuuden hoitamisesta. Huoltovarmuudella tässä yhteydessä tarkoitetaan kykyä ylläpitää palveluita, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan toimivuuden ja turvallisuuden sekä väestön elinolojen ja maanpuolustuksen turvaamiseksi vakavissa häiriöissä ja poikkeusoloissa. Huoltovarmuuden näkökulmasta työko-nealalle halutaan varmistaa valtakunnallisesta, alueellisesta ja paikallisesta kuljetusjärjestelmästä muodostuva, koko valtakunnan kattava kuljetusjärjestelmä. Yhteistyö tapahtuu siten, että viranomaiset kartoittavat häiriöt ja riskit yhteiskunnan kannalta, priorisoivat tarvittavat toimenpiteet ja turvaavat toimintaedellytykset poikkeustilanteissa. Työkoneyritysten tulee valmistautua omaa toimintaansa uhkaaviin riskeihin, häiriöiden vaikutusten eliminointiin ja vaihtoehtoisten toimintatapojen käyttöönottoon.

2.7 Finnveran tukimuodot

Työkonealan haettavissa on Valtioneuvoston valmiusryhmän linjausten mukaisesti Finnveran lainoja ja takauksia yritysten käyttöpääoman varmistamiseksi. Finnvera on yhtiötä koskevan lain mukaan (443/1998) valtion osakeyhtiömuotoinen erityisrahoitusyhtiö, jonka tarkoituksena on rahoituspalveluja tarjoamalla edistää ja kehittää erityisesti pienten ja keski suurten yritysten toimintaa sekä yritysten kansainvälistymistä ja vientitoimintaa. Yhtiön toiminta tulee suunnata korjaamaan rahoituspalvelujen tarjonnassa esiintyviä puutteita. Yhtiö harjoittaa rahoitustoimintaa antamalla ja hallinnoimalla luottoja, takuita, takauksia ja muita vastuusitoumuksia sekä hankkimalla varoja viennin rahoittamiseksi ja tekemällä pääomasijoituksia. Yhtiö tekee myös

yritysten rahoitukseen liittyviä tutkimuksia ja selvityksiä sekä harjoittaa yritysten kehittämis- ja palvelutoimintaa ja neuvontaa.

2.8 Kustannustuki

Valtioneuvoston valmiusryhmän linjauksen mukaan kuljetusalalle valmisteltiin ”kustannustuen” tyyppinen tuki. Yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain (508/2020, jäljempänä *kustannustukilaki*) mukaan Suomessa toimiville yrityksille voidaan myöntää COVID-19-pandemian aiheuttamien liiketoiminnan yleisten vaikeuksien helpottamiseksi määräaikaista valtiontukea. Valtiokonttori teki tukipäätökset pääasiassa yritysten hakemusten ja Verohallinnon yritysten liiketaloudellista asemaa koskevien tietojen perusteella. Kustannustukilakia on muutettu useita kertoja. Muutoslakien (963/2020, 280/2021, 435/2021, 609/2021 ja 1062/2021, 157/2022) valmistelussa on myös hyödynnetty edellisten kierrosten kokemuksia. Yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (509/2020, muutos 552/2020, 1028/2020, 339/2021, 750/2021 (jäljempänä *kustannustukiasetus*) on määriteltä tukeen oikeutetut toimialat. Kustannustuki on toiminut lainsäädännöllisenä mallina kuljetusalan samoin kuin polttoöljyn tuelle.

3 Tavoitteet

Yritysten määräaikaisen polttoöljytuen tavoitteena on alan yritysten taloudellisen aseman parantaminen kassa- ja likviditeettikriisin helpottamiseksi samoin kuin mahdollisten konkurssien estäminen, koska toimialaa on kohdannut ulkoisesta kriisistä johtuva polttoaineiden hinnan äkillinen nousu. Työkonealalla on keskeinen asema yhteiskunnassa huoltovarmuuden ylläpitäjänä. Suuri määrä yhteiskunnan ja elinkeinoelämän toiminnoista on riippuvaista häiriöttä toimivasta työkonealasta. Tavoitteena on kuitenkin myös tuen lyhytaikaisuus ja määräaikaaisuus, jotta varmistetaan sen kohdentuminen juuri Ukrainan sodan aiheuttamasta kustannuskriisistä kärsiville yrityksille.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi yritysten määräaikaisesta polttoöljytuesta.

Tavoitteena on, että tuki kohdistuu Ukrainan kriisin johdosta aiheutuneesta polttonesteiden äkillisestä hinnannoususta kärsineille yrityksille kohdistuen sellaisiin kasvaneisiin polttoöljykuluihin, joille on tyypillistä, että ne eivät välittömästi jousta eivätkä ole välittömästi siirrettävissä asiakashintoihin.

Tilanteen jatkuessa pidempään, työkonealan yritykset siirtävät nousseiden polttoaineiden kustannukset asiakkailta perittäviin hintoihin sekä sopeuttavat toimintakustannuksiaan. Tästä huolimatta äkillisen muutoksen tilanteessa tuki on perusteltu samantapaisista syistä kuin kustannustuen alkuvaiheessa.

Esityksen tavoitteena on työkonealan yritysten toiminnan jatkuvuuden tukeminen Venäjän aloittamien, Ukrainaan kohdistuvien sotatoimien ja niitä seuranneiden pakotteiden aikaansaamassa vaikeassa tilanteessa, jolle on mm. ominaista energian ja polttonesteiden hinnan nousu sekä kuljetusmarkkinoiden muutokset.

Yritysten määräaikaisella polttoöljytuella vähennetään konkurssiin ajautuvien yritysten määrää järjestämällä yrityksille lisäaikaa toiminnan ja kustannusten sopeuttamiseen Ukrainan sotatilanteen aiheuttaman kriisin pitkittyttyä sekä sanktioiden jatkuttua. Tuen tarkoituksena on myös edistää Suomessa toimivien yritysten ja talouden nopeampaa elpymistä kriisin päätyttyä turvaamalla yritystoiminnan jatkuvuutta, ylläpitämällä taloudellista tuotantokapasiteettia ja edistämällä työllisyystilanteen parempia näkymiä erityisesti kriisin päätyttyä. Samalla tuetaan muun muassa myös työllisyyttä. Esityksen avulla parannettaisiin tuen piiriin kuuluvien yritysten mahdollisuuksia selviytyä yhä jatkuvasta kriisistä.

Esityksen tavoitteena on turvata yritysten maksuvalmiutta ja yritystoiminnan jatkuvuutta Ukrainan sotatilanteen aiheuttamasta polttoöljyn kustannusnoususta eniten kärsineille yrityksille. Esityksessä huomioidaan myös kustannustukilain soveltamisessa saatuja kokemuksia.

4.1.1 Tuen valmistelun lähtökohdat

Valtioneuvoston valmiustyöryhmän linjausten 1.4.2022 perusteella kuljetusalalle luotiin kustannustuen tyyppinen tuki (763/2022, HE 92/2022). Alkuperäinen kustannustuki perustui Vesa Vihriälän työryhmän esitykseen 8.5.2020. Kustannustuen tavoitteena oli vähentää konkurssiin ajautuvien yritysten määrää turvaamalla yritystoiminnan jatkuvuutta ja ylläpitämällä taloudellista tuotantokapasiteettia. Tuen tarkoitus oli edistää talouden nopeaa elpymistä akuutin kriisin jälkeen. Alustavien selvitysten mukaan näihin tavoitteisiin yleisesti ottaen päästiinkin (TEM muistio talousvaliokunnalle 6.5.2022).

Valtioneuvoston valmiusryhmän linjausten mukaisesti kuljetusalan polttoainetuki valmisteltiin kustannustuen tyyppiseksi tueksi. Kustannustukeen liittyvä liikevaihdon laskukriteeri ei kuitenkaan ollut polttoainetuessa vaadittava kriteeri. Kevään tiedot viittasivat siihen, että alan liikevaihto ei ollut yleensä ottaen kääntynyt laskuun, mikä puolestaan oli kustannustuen edellytys. Talousvaliokunta esitti kuljetusalan yritysten määräaikaisesta polttoainetuesta laadittua hallituksen esitystä 92/2022 koskevassa mietinnössään 15/2022 lausumaehdotuksen lain pikaisesta täydentämisestä polttoöljyn käyttöä koskevalla tuella. Eduskunta hyväksyi lausuman (EV 83/2022).

Kuten HE 92/2022 yleisperusteluissa todettiin, tarkasteltaessa dieselpolttoaineen hintojen kehitystä historiallisesti, havaitaan että äkilliset ja suuret kuukausikohtaiset hinnan nousut ovat varsin harvinaisia, yli 15 prosentin hinnannousu tulee vastaan vain noin kerran 500 kuukaudessa ja yli 10 prosentin nousu noin kerran 80 kuukaudessa. Polttoöljyn hinnankehitys on ollut huomattavasti vaihtelevampaa: yli 10 prosentin hinnannousuja on tapahtunut keskimäärin 16 kuukauden välein ja 15 prosentin hinnannousuja useammin kuin kerran neljässä vuodessa. Polttoöljyn 17 prosentin hinnannousu vastaa yleisyydessään dieselpolttoaineen 10 prosentin hinnannousua, eli tapahtuu keskimäärin kerran 80 kuukaudessa (useammin kuin joka seitsemäs vuosi).

Hallituksen esitys laiksi kuljetusalan määräaikaisesta polttoainetuesta (HE 92/2022) valmisteltiin seuraavia periaatteita noudattaen. Kuljetusalan määräaikaisen polttoainetuen laskentakaava oli laissa määritellyllä tavalla prosenttiosuus dieselpolttoaineen kustannuksista. Tukijakso oli helmi-, maaliskuu, huhtikuu 2022. Tukiperusteena oli yrityksen ostaman dieselpolttoaineen kustannus tukijaksolla. Tuen suuruuden laskukaavaan vaikuttivat lisäksi dieselpolttoaineen hinnannousu edellisestä kuukaudesta (senttiä) per tukijakson kuukausi sekä arvio yritysten sopimusperusteisesta osuudesta hinnannoususta 1., 2. ja 3. kuukautena, ts. yritysten kyvykkyydestä siirtää kohonnut kustannus hintoihin.

Eduskunnan lausuman nojalla polttoöljyn tuen laskentaan sovelletaan samaa korvausperustetta.

4.1.2 Vaihtoehtoiset laskentatavat

Tuen kohdentamiseksi Venäjän aloittamien, Ukrainaan kohdistuvien sotatoimien aiheuttaman polttoöljyn hinnan noususta kärsineisiin yrityksiin on valmistelussa ollut esillä erilaisia vaihtoehtoja. Vaihtoehdot ovat koskeneet yrityksen polttoöljykustannusten kasvun arviointia. Lisäksi on tarkasteltu eri toimialoilla tapahtuneita kustannusmuutoksia viime vuoden vastaavan ajanjakson perusteella. Vaihtoehtoja analysoitaessa on käynyt ilmi, että kaavamaisista tukea on erittäin vaikeaa kohdistaa täsmällisesti siten, että laskennallisesti arvioituna se kohdistuisi yksinomaan Ukrainan tilanteesta aiheutuneeseen polttoöljyn hinnan nousuun. Hyvin karkealla tasolla tarkasteltuna tuki voitaisiin maksaa esim. niin sanottuna helikopterirahana per yritys, mutta tämä johtaisi todennäköisesti tuen epätarkoituksenmukaiseen jakautumiseen.

4.1.3 Tuen maksaminen

Yritysten polttoöljytuki korvaisi yrityksen aikavälillä 1.2.-30.4.2022 kohonneita polttoöljykustannuksia ja se maksettaisiin vuoden 2022 marras-joulukuussa kertasuorituksena.

Tukea, jonka laskennallinen suuruus olisi alle 250 euroa, ei maksettaisi.

Tavoitteena on kohdistaa tuki nimenomaan Ukrainan sotatilanteen aikaansaamaan äkillisen polttoöljyn hinnannousun vaikutuksiin työkonelalla. Koska toimialalle tyypillisen dynamiikan mukaan polttoöljyn hintojen nousu siirretään ajan kuluessa asiakashintoihin, tuen suhteellinen lasku ja sen päättymisen huhtikuun lopussa on perusteltua. Tästä eteenpäin polttoöljyn hinnan on katsottava kuuluvan normaaliin liiketoimintariskisiin.

4.2 Vaikutukset yrityksiin ja työllisyyteen

Venäjän aloittamien, Ukrainaan kohdistuvien sotatoimien johdosta aiheutunut polttoöljyn äkillinen hinnannousu aiheuttaa suoraan ja välillisesti yrityksille negatiivisia taloudellisia vaikutuksia ja voi myös haitata yritysten kykyä osallistua yhteiskunnan huoltovarmuudesta huolehtimiseen. On perusteltua, että näitä vaikutuksia pyritään lieventämään julkisista varoista annettavilla yritystuilla.

Tuki parantaa yritysten kannattavuutta tukisumman verran. Suora tuki voi myös parantaa yritysten luotonsaannin edellytyksiä. Tuki voi lieventää hieman yleistä tuotteiden ja palvelujen hintojen nousua. Tuki saattaa vähentää kannattavien yritysten poistumia. Vaikutusta kuitenkin pienentää se että, kannattavilla yrityksillä on myös muita mahdollisia rahoituslähteitä. Yritykset kykenevät vaihtelevalla nopeudella mutta kuitenkin keskimäärin kuukausissa siirtämään nousset kustannukset laskutettaviin asiakashintoihinsa.

4.3 Vaikutukset valtiontalouteen

Valtion vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa momentille 32.40.43 (Yritysten kustannustuki) esitettiin 75 miljoonan euron määrärahaa. Tämä on tarkoitus käyttää yritysten määräaikaiseen polttoainetukeen (763/2022). Määrärahan arvioidaan riittävän myös polttoöljytukeen, jonka kokonaistoteutumaksi arvioidaan 12 miljoonaa euroa. Koska työkonikäytössä kulutetusta polttoöljystä ei ole luotettavia tietoja ja koska tukea hakevien yritysten todellisesta osuudesta ei ole varmoja ennakkotietoja, arvioon sisältyy huomattavaa epävarmuutta.

5 Lausuntopalaute

Lausuntokierros toteutettiin lausuntopalvelu.fi -palvelussa 31.8. – 9.9.2022. Lausuntoja tuli 17 kappaletta.

Yleisesti ottaen tukea kannatettiin. Useissa lausunnoissa toivottiin kuitenkin maatalouden urakoinnin sisällyttämistä tuen piiriin samoin kuin työkoneiden kuljettamista koskevan rajauksen määrittelemistä nimenomaisesti kuorma-autoilla tapahtuviin kuljetuksiin.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry esitti lausunnossaan, että lain soveltamisalaa tulisi täsmentää polttoöljytuen vuoksi. Lisäksi pidettiin polttoöljyyn käytettävän polttoainetukeen varattavan määrärahan käyttöä eduskunnan aiemman kannan vastaisena. SKAL katsoi myös, että polttoöljytuen laskennassa on käytetty väärää indikaattoria eli lämmityspolttoöljyä, kun sen olisi pitänyt perustua työkonepolttoöljyn hinnan kehitykseen.

Valmistelussa on otettu huomioon em. maataloutta ja työkoneiden siirtoa koskevat kommentit. Lain soveltamisalaa esitetään täsmennettäväksi sisältämään myös polttoöljytuki. TEM:n ja VM:n selvitysten mukaan polttoöljyn hinnankorotuksen seuranta on tehty erilaisissa epävirallisissa yhteyksissä, mutta hallituksen esitysluonnoksessa käytetyt luvut perustuvat Tilastokeskuksen tietoihin. Määrärahan käyttö ei kuitenkaan ole TEM:n käsityksen mukaan vastoin eduskunnan tahtoa, sillä eduskunta on polttoainetukea koskevassa lausumassaan nimenomaisesti viitannut polttoainetukea koskevan määrärahan käyttöön.

6 Säännöskohtaiset perustelut

1 § Soveltamisala. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin säädökset polttoöljytuesta (*työkoneyritysten määräaikainen polttoöljytuki*), jolloin maininta tästä lisättäisiin myös soveltamisalaan. Polttoöljytukeen ei sovellettaisi lain 2 ja 3 §:ää.

Pykälään lisättäisiin *uusi 2 momentti*, jonka mukaan lakia ei sovellettaisi maatalouden alkutuotannon, kalatalouden sekä vesiviljelyalan yritystoimintaan eikä luotto- ja rahoitustoimintaan. Tämä johtuu Suomen Ukrainatukiohjelmasta koskevasta EU:n päätöksestä SA.103159 (13.6.2022). Lakia sovellettaisiin kuitenkin sellaiseen maataloustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen alalla toimiville yrityksille myönnettävään tukeen, jota ei siirretä osittain tai kokonaan alkutuottajille ja jonka määrää ei vahvisteta alkutuottajilta ostettujen tuotteiden tai asianomaisten yritysten markkinoille saattamien tuotteiden hinnan tai määrän perusteella. Lakia ei sovellettaisi yrityksiin jotka ovat oikeutettuja maataloudessa käytettyjen energiatuotteiden valmisteveron palautukseen (laki maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta 603/2006).

Ehdotetun uuden 2 momentin lisäämisen johdosta nykyinen 2 momentti siirtyisi *uudeksi 3 momentiksi* polttoöljytukea koskevalla täydennyksellä.

3 a §. Työkoneyritysten määräaikainen polttoöljytuki. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi työkoneyritysten määräaikaista polttoöljytukea koskeva pykälä. Säännöksen 1 momentin mukaan Valtiokonttori voisi myöntää yritykselle hakemuksesta työkoneyritysten polttoöljytukea, jos yritystä ei koske mikään 4 §:ssä säädetyistä polttoainetuen myöntämisen esteistä. Korvaus ei koskisi työkoneiden siirrossa syntyneitä kustannuksia, polttoöljyn lämmityskäyttöä eikä uuden 1 §:n 2 momentin mukaan työkoneiden käyttöä maatalouden alkutuotannossa, kalataloudessa, vesiviljelyalan yritystoiminnassa eikä luotto- tai rahoitustoiminnassa. Viimeksi mainituille aloille on eri EU-lainsäädäntöpohja ja muita tukijärjestelmiä.

2 momentin mukaan työkoneilla tarkoitettaisiin ajettavia tai siirrettäviä koneita, jotka eivät ole käsikäyttöisiä. Jos työkone kuuluu lain polttoainemaksusta 1280/2003 soveltamisalaan, se ei ole korvauksen piirissä. Korvaus kuitenkin maksettaisiin, mikäli työkone olisi vapautettu laissa säädetystä polttoainemaksuvelvollisuudesta. Tukea ei maksettaisi 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuille toimialoille. Työkoneella tarkoitettaisiin moottorityökoneita ja moottorityökoneiksi varustettuja traktoreita sekä auton alustalle rakennettuja työkoneita, joissa ei ole muuta kuin välittömästi työkone tehtävään liittyvää lavaa, säiliötä tai muuta kuormatilaa, milloin niitä ei käytettäisi muihin kuljetuksiin kuin niiden käyttötarkoituksesta johtuviin kuljetuksiin itse työalueella tai niiden omien poltto- ja voiteluaineiden kuljetukseen tai niiden siirtyessä työalueelta toiselle. Työkoneita olisivat satamassa tai terminaalialueella käytettävät lastinkäsittelykoneet kuten terminaalitraktorit, pyöräkuormaajat, trukit, lukit ja kurottajat. Työkoneita olisivat myös muut työmaalla tehtäviin kuljetuksiin käytettävät ajoneuvot kuten metsätraktorit ja dumpperit sekä louhinnassa ja kiviaineisten valmistuksessa käytettävät murskaimet, seulat ja poravaunut. Työkoneena ei pidettäisi käsiohjattavaa tai prosessin kiinteäksi osaksi asennettua työkoneita. Tuen piirissä eivät olisi myöskään ruohonleikkurit, lumilingot, aggregaatit eikä polttoöljyn lämmityskäyttö.

3 momentin mukaan yritys ilmoittaisi hakemuksessaan tukikaudella ostamastaan, työkoneissa käyttämästään kevyestä polttoöljystä aiheutuneet kustannukset ilman arvonlisäveroa. Korvaus olisi polttoainetukea vastaavasti 5 prosenttia arvonlisäverottomista kustannuksista. Korvaus ei koskisi kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet polttoöljyn käytöstä työkoneita siirrettäessä muulla kuin traktorilla eikä polttoöljyn käyttämisestä lämmitykseen.

4 momentin mukaan yrityksen tulisi osoittaa työkoneen omistus tai hallinta tukikauden aikana samoin kuin polttoöljyn käyttö työkoneessa.

5 momentin mukaan alle 250 euron korvausta ei maksettaisi. Jos yrityksen samanaikaisesti polttoöljytuen kanssa hakeman 3 §:n mukaisen polttoainetuen ja polttoöljytuen yhteenlaskettu summa olisi vähintään 250 euroa, tuet kuitenkin maksettaisiin. Säännöksen tarkoituksena on vähentää tilanteita, joissa tuet voisivat yhteenlaskettuina merkittävästi ylittää 250 euroa, mutta erikseen laskettuina jäisivät raja-arvon alle.

6 momentin mukaan polttoöljytuen konsernikohtainen enimmäismäärä olisi 400 000 euroa kuten polttoainetuessa. Määrää on pidettävä riittävänä eikä sitä nostettaisi komission tiedonannon 2022/C 280/01 korotuksesta huolimatta 500 000 euroon. Jos yritys olisi samanaikaisesti hakenut myös tämän lain mukaista polttoainetukea, tukien konsernikohtainen yhteismäärä ei voisi ylittää tätä enimmäismäärää. Enimmäismäärä vastaa polttoainetuen enimmäismäärää.

7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.11.2022.

8 Suhde muihin esityksiin

8.1 Suhde talousarvioesitykseen

Valtion vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa osoitettiin kuljetusalan yritysten polttoainetukeen 75 miljoonaa euroa, jolla katetaan myös polttoöljytuki.

9 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Lain soveltamisala – yhdenvertaisuus

Koska ehdotettu lainmuutos koskee tukiehtojen mukaisesti kooltaan erisuuruisia yrityksiä, myös mikroyrityksiä, muutoksien yhteys luonnollisen henkilön oikeusasemaan voi olla merkittävä. Lakiehdotukseen otettuja säännöksiä on kuitenkin syytä tarkastella myös perustuslain 6 §:n kannalta.

Perustuslakivaliokunnan käytännössä perusoikeuksien rajoittaminen tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä on katsottu mahdolliseksi, jos rajoittamiselle on hyväksyttävät perusteet ja rajoitukset ovat välttämättömiä ja oikeasuhtaisia, lailla säädettyjä ja tarkkarajaisia (esim. PeVL 3/2013 vp, s.3, PeVL 38/2013 vp, s. 4-5, PeVL 16/2013 vp, s. 2/I, PeVL 8/2013 vp, s. 3/I)

Yritysten määräaikaista polttoöljytukea voisivat hakea kaikki yritykset, joiden liiketoimintaan on vaikuttanut Ukrainan sotatilanteesta aiheutunut polttoöljyn äkillinen hinnannousu. Myös kyseistä liiketoimintaa harjoittavat säätiöt ja yhdistykset olisivat tuen piirissä. Rajaus on perusteltu ottaen huomioon työkonealan keskeisen merkityksen suomalaiselle talouselämälle ja yhteiskunnalle, sekä sen panokselle huoltovarmuuden ylläpitoon.

Vaikka tuen laskentakaava on laadittu dieselkustannusten perusteella, laskentakaavaa on pidettävä soveltuvana myös polttoöljyyn, jonka hinnankehitys on olennaisilta osiltaan ollut vastaava. Polttoöljyn käyttö korvausperusteena on perusteltu, koska se on työkonekäytössä käytännössä lähes yksinomainen polttoaine muiden energiamuotojen ollessa marginaalisia.

Tuki kohdistuu työkonealaan, koska sen merkitys on arvioitu merkittäväksi yhteiskunnan toimintojen samoin kuin huoltovarmuuden ylläpitämisen takia. Tuki kohdistuu ainoastaan lyhyehkölle tukikaudelle siitä syystä, että yrityksillä on keskimäärin kuukauden tai viimeistään kahden kuukauden aikana hyvät mahdollisuudet siirtää hinnannousu asiakashintoihinsa. Tuen säätämisen perusteena on eduskunnan lausuma (EV 83/2022).

Yrityksen valtiontukioikeudellinen määritelmä jäisi ennalleen. Jos yritys toimii konsernimuotoisesti, tarkoitetaan yrityksellä koko konsernia.

Tukikausi olisi 1.2.-30.4.2022. Tuen haku alkaisi marraskuussa 2022 ja jatkuisi 30.11.2022 saakka.

Ahvenanmaa

Esityksessä ehdotetaan kuljetusalan määräaikaisen polttoainetuen soveltamista Ahvenanmaalla toimiviin yrityksiin.

Henkilötietojen suoja

Hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (HE 91/2020 vp, 508/2020) on käsitelty kustannustukeen liittyviä kysymyksiä henkilötietojen suojasta. Henkilötietojen suojaan liittyviin käytäntöihin ei tullut muutoksia polttoainetukea koskevassa sääntelyssä eikä sellaisia ehdoteta polttoöljytuen osalta.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kuljetusalan yritysten määräaikaisesta polttoainetuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuljetusalan yritysten määräaikaisesta polttoainetuesta annetun lain (763/2022) 1 § ja
lisätään lakiin uusi 3 a § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään Suomessa toimiville maanteillä tapahtuvia kuljetuksia harjoittaville yrityksille Ukrainan sotatilanteen aiheuttaman polttoaineiden hinnan nousun osittaisesta korvaamisesta valtiontuella, jonka Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi (*kuljetusyritysten määräaikainen polttoainetuki*) sekä polttoöljytuesta (*työkoneyritysten määräaikainen polttoöljytuki*).

Lakia ei sovelleta maatalouden alkutuotannon, kalatalouden tai vesiviljelyalan yritystoimintaan eikä luotto- ja rahoitustoimintaan.

Polttoainetukeen ja polttoöljytukeen sovelletaan lisäksi valtionavustuslakia (688/2001). Polttoöljytukeen ei sovelleta tämän lain 2 ja 3 §:ää.

3 a §

Työkoneyritysten määräaikainen polttoöljytuki

Valtiokonttori voi myöntää yritykselle hakemuksesta työkoneyritysten polttoöljytukea, jos yritystä ei koske mikään 4 §:ssä säädettyistä polttoainetuen myöntämisen esteistä.

Työkoneilla tarkoitetaan ajettavia tai siirrettäviä koneita, jotka eivät ole käsikäyttöisiä. Työkoneen ei tule olla laissa polttoainemaksusta 1280/2003 säädetyn polttoainemaksuvelvollisuuden piirissä.

Yritys ilmoittaa hakemuksessaan tukikaudella ostamastaan, työkoneissa käyttämästään kevyestä polttoöljystä aiheutuneet kustannukset ilman arvonlisäveroa. Korvaus on 5 prosenttia arvonlisäverottomista kustannuksista. Korvaus ei koske kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet polttoöljyn käytöstä työkoneita siirrettäessä muulla kuin traktorilla eikä polttoöljyn käyttämisestä lämmitykseen.

Yrityksen tulee osoittaa omistavansa työkoneen tai hallinneensa sitä tukikauden aikana ja polttoöljyn käyttö työkoneessa.

Tukea, jonka suuruus on vähemmän kuin 250 euroa, ei makseta. Jos yrityksen samanaikaisesti polttoöljytuen kanssa hakeman 3 §:n mukaisen polttoainetuen ja polttoöljytuen yhteenlaskettu summa on vähintään 250 euroa, tuet kuitenkin maksetaan.

Polttoöljytuen konsernikohtainen enimmäismäärä on 400 000 euroa. Jos yritys on samanaikaisesti hakenut myös tämän lain mukaista polttoainetukea, tukien konsernikohtainen yhteismäärä ei voi ylittää tätä enimmäismäärää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 22.9.2022

Pääministeri

Sanna Marin

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Laki

kuljetusalan yritysten määräaikaisesta polttoainetuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuljetusalan yritysten määräaikaisesta polttoainetuesta annetun lain (763/2022) 1 § ja lisätään lakiin uusi 3 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään Suomessa toimiville maanteillä tapahtuvia kuljetuksia harjoittaville yrityksille Ukrainan sotatilanteen aiheuttaman polttoaineiden hinnan nousun osittaisesta korvaamisesta valtiontuella, jonka Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi (*kuljetusyritysten määräaikainen polttoainetuki*).

Polttoainetukeen sovelletaan lisäksi valtionavustuslakia (688/2001).

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään Suomessa toimiville maanteillä tapahtuvia kuljetuksia harjoittaville yrityksille Ukrainan sotatilanteen aiheuttaman polttoaineiden hinnan nousun osittaisesta korvaamisesta valtiontuella, jonka Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi (*kuljetusyritysten määräaikainen polttoainetuki*) sekä polttoöljytuesta (***työkoneyritysten määräaikainen polttoöljytuki***).

Lakia ei sovelleta maatalouden alkutuotannon, kalatalouden tai vesiviljelyalan yritystoimintaan eikä luotto- ja rahoitustoimintaan.

Polttoainetukeen ja polttoöljytukeen sovelletaan lisäksi valtionavustuslakia (688/2001). *Polttoöljytukeen ei sovelleta tämän lain 2 ja 3 §:ää.*

3 a §

Työkoneyritysten määräaikainen polttoöljytuki

Valtiokonttori voi myöntää yritykselle hakemuksesta työkoneyritysten polttoöljytukea, jos yritystä ei koske mikään 4 §:ssä säädetystä polttoainetuen myöntämisen esteistä.

Työkoneilla tarkoitetaan ajettavia tai siirrettäviä koneita, jotka eivät ole käsikäyttöisiä.

Työkoneen ei tule olla laissa polttoainemaksusta 1280/2003 säädetyn polttoainemaksuvelvollisuuden piirissä.

Yritys ilmoittaa hakemuksessaan tukikaudella ostamastaan, työkoneissa käyttämistään kevyestä polttoöljystä aiheutuneet kustannukset ilman arvonlisäveroa. Korvaus on 5 prosenttia arvonlisäverottomista kustannuksista. Korvaus ei koske kustannuksia, jotka ovat aiheutuneet polttoöljyn käytöstä työkoneita siirrettäessä muulla kuin traktorilla eikä polttoöljyn käyttämisestä lämmitykseen.

Yrityksen tulee osoittaa omistavansa työkoneen tai hallinneensa sitä tukikauden aikana ja polttoöljyn käyttö työkoneessa.

Tukea, jonka suuruus on vähemmän kuin 250 euroa, ei makseta. Jos yrityksen samanaikaisesti polttoöljytuen kanssa hakeman 3 §:n mukaisen polttoainetuen ja polttoöljytuen yhteenlaskettu summa on vähintään 250 euroa, tuet kuitenkin maksetaan.

Polttoöljytuen konsernikohtainen enimmäismäärä on 400 000 euroa. Jos yritys on samanaikaisesti hakenut myös tämän lain mukaista polttoainetukea, tukien konsernikohtainen yhteismäärä ei voi ylittää tätä enimmäismäärää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
